

DRAFT

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН
ім. В.П.КОМІСАРЕНКА НАМН УКРАЇНИ»
(ДУ «ІЕОР НАМНУ»)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради ДУ «Інститут
ендокринології та обміну речовин
ім. В.П.Комісаренка НАМН України»
(ДУ «ІЕОР НАМНУ»),
протокол «___».___2022 р. № ___
Голова Вченої ради ДУ «ІЕОР НАМНУ»

_____ Микола ТРОНЬКО

Уведено в дію
Наказом директора ДУ «ІЕОР НАМНУ»
від «___».___2022 р. № ___

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АСПІРАНТУРУ
У ДЕРЖАВНІЙ УСТАНОВІ «ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ
ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН ІМ.В.П.КОМІСАРЕНКА НАМН УКРАЇНИ»

Київ - 2022

1. Загальна частина

Аспірантура - є основною формою підготовки фахівців освітньо-наукового ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти. Нормативний строк навчання в аспірантурі становить чотири роки, протягом яких аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, визначеної вищим навчальним закладом для підготовки доктора філософії з відповідної спеціальності, а також підготувати дисертацію на основі самостійно проведених досліджень та захистити її у спеціалізованій вченій раді.

Підготовка осіб в аспірантурі ДУ «ІЕОР НАМНУ» здійснюється:

- за рахунок коштів Державного бюджету (за державним замовленням);
  - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту)
- понад державне замовлення.

Підготовка іноземних громадян здійснюється на підставі договорів укладених між інститутом та ВНЗ/науковими установами інших країн, щодо обміну вченими чи академічної мобільності. За рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури здійснює вчена рада ДУ «ІЕОР НАМНУ». Покладання на аспіранта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової програми та підготовкою дисертації (монографії, сукупності статей), забороняється.

Вступ до аспірантури ДУ «ІЕОР НАМНУ» здійснюється на конкурсній основі відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261; «Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів у 2016 році», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 р. № 1085, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 04.11.2015 р. № 1351/27796, та цих «Правил прийому до аспірантури та докторантури ДУ «ІЕОР НАМНУ».

Кількість аспірантів визначається вченою радою Інституту з урахуванням можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та освітніх потреб аспірантів та узгоджується з НАМН України.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, який затверджується вченою радою не пізніше ніж через два-три місяці після зарахування здобувача наукового ступеня до аспірантури наукової установи.

Індивідуальний план наукової роботи є окремим документом, який розробляється на основі освітньо-наукової програми та використовується для оцінювання успішності виконання запланованої наукової роботи. Відставання від передбачених індивідуальним планом наукової роботи строків її виконання без обґрунтування наявності об'єктивних і поважних причин, може бути підставою для ухвалення вченою радою Інституту рішення про відрахування аспіранта.

Обов'язковою складовою освітньо - наукової програми аспірантури є підготовка та публікація не менше однієї статті в науковому виданні, яке включене до міжнародної наукометричної бази (або до іншої міжнародної бази, визначеної для окремої спеціальності науково-медичною радою центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки).

Виконання індивідуального плану наукової роботи повинно завершуватися захистом дисертації, або наукових результатів у спеціалізованій вченій раді. Вчена рада наукової установи має право продовжити строк навчання в аспірантурі понад визначений строк у випадку, якщо спеціалізована вчена рада невчасно розглянула подану до захисту дисертацію або наукові результати (монографію, сукупність статей) здобувача наукового ступеня. Продовжене навчання в аспірантурі здійснюється за рахунок коштів аспіранта.

Аспірант, який успішно виконав освітньо-наукову або наукову програму і захистив дисертацію до закінчення строку навчання в аспірантурі. Вважається таким, який повністю виконав індивідуальний план наукової роботи і успішно завершив навчання на відповідному рівні вищої освіти. Такий аспірант відраховується з аспірантури інституту з дня захисту і може бути рекомендований для відзначення.

2.Права і обов'язки аспірантів

Аспіранти мають право на:

- отримання всіх видів відкритої наукової інформації і наукового консультування;

- безпечні та нешкідливі умови навчання та проведення наукових досліджень;

- участь у науковій діяльності відділу, відділення, лабораторії ДУ «ІЕОР НАМНУ», а також у діяльності Наукових товариств аспірантів і молодих вчених;

- академічну мобільність, зокрема міжнародну, для отримання додаткової консультації, необхідної для якісного проведення наукового дослідження та/або для успішного виконання частини освітньо-наукової програми;

- участь у лікувальній діяльності інституту, у тому числі за напрямком виконання дисертаційної роботи;

- переривання навчання з поважних причин з подальшим його продовженням.

Тривалість і кількість переривань навчання, а також поважність причин визначаються вченою радою Інституту;

Аспіранти зобов'язані:

дотримуватися вимог законодавства, моральних та етичних норм поведінки, встановлених ДУ «ІЕОР НАМНУ»;

- виконувати освітньо-наукову програму та навчальний план;

- виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично двічі на рік звітувати про хід його виконання на засіданні вченої ради інституту;

- у встановлений термін захистити дисертацію у спеціалізованій вченій раді;

- дотримуватися статуту, правил внутрішнього розпорядку, інших документів ДУ «ІЕОР НАМНУ», що регулюють підготовку наукових кадрів,

3. Порядок навчання в аспірантурі

На третьому рівні вищої освіти здобувачі ступеня доктора філософії можуть навчатися в аспірантурі заочною (денною /вечірньою) формою навчання.

Навчання в аспірантурі передбачає виконання освітньо-наукової програми наукової установи (вищого навчального закладу) за певною спеціальністю та самостійне проведення наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників.

Усі аспіранти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття (підчас сесійних періодів) і проходити усі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені навчальним планом та освітньо-науковою програмою аспірантури ДУ «ІЕОР НАМНУ».

4. Порядок та умови вступу до аспірантури

До аспірантури ДУ «ІЕОР НАМНУ» на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра/освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. До вступних випробувань конкурсною комісією допускаються виключно особи, які в установлений строк подали всі необхідні для вступу обов'язкові документи. Конкурсна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури у зв'язку з неподанням в установлений строк всіх документів, визначених Правилами прийому, або за умови оформлення цих документів неналежним чином.

Аспіранти очної форми навчання отримують державну стипендію у разі зарахування на навчання за державним замовленням у відповідності з чинним законодавством України.

Повний комплект обов'язкових документів у зброшурованому вигляді (у папці) подається вступником особисто до наукової частини (ученому секретарю) у встановлений строк.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури ДУ «ІЕОР НАМНУ»:

— заява установленної форми на ім'я директора (візується вступником у передбачуваного наукового керівника - штатного наукового працівника ДУ «ІЕОР НАМНУ»);

— особовий листок з обліку кадрів установленної форми, завірений печаткою установи, в якій вступник навчається, або працює;

— реферат з обраної наукової спеціальності, дослідницьку пропозицію з обраної спеціальності з письмовим висновком передбачуваного наукового керівника;

- перелік публікацій, ксерокопії опублікованих робіт;
- згоду на збір та обробку персональних даних;
- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності;
- копію додатку до диплома з оцінками;
- копію свідоцтва про проходження спеціалізації;
- копія свідоцтва про навчання в клінічній ординатурі (за наявності);
- письмову характеристику вступника;
- медичну довідку про стан здоров'я за формою N 086/о;
- автобіографію;
- фотокартки розміром 3,5 x 4,5 см - 4 штуки;
- копію сторінок паспорту з відмітками;
- копію ідентифікаційного номера;
- копію трудової книжки;
- довідку з місця роботи;
- рекомендацію щодо вступу в аспірантуру (за наявності);
- міжнародний сертифікат з іноземної мови, який засвідчує рівні С1-С2 (за наявності);
- оригінал диплома про повну вищу освіту, свідоцтво про проходження спеціалізації,

магістратури і паспорт пред'являються вступником особисто;

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами.

Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою ДУ «ІЕОР НАМНУ» рішення про визнання його диплома.

Еквівалентність поданого диплома встановлюється відповідно до «Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти», затвердженого наказом МОН України N 504 від 05.05.2015 року;

Дослідницька пропозиція - це науковий текст, обсягом до 5 сторінок машинописного тексту, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених задач, тощо. Оцінювання дослідницької пропозиції відбуватиметься на вступному іспиті зі спеціальності, як його складова.

5. Вступні іспити та конкурсний відбір

Вступники до аспірантури ДУ «ІЕОР НАМНУ» складають вступні іспити:

— зі спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра\освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста з відповідної спеціальності);

— з іноземної мови за програмою, яка відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання іноземної мови, дійсним сертифікатом тестів, що засвідчують рівні C1-C2, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови.

Послідовність складання вступних іспитів до аспірантури наступна: іноземна мова, випробування з фаху.

Конкурсний бал вступника до аспірантури формуватиметься за бальною шкалою (сума балів):

Вступний іспит з іноземної мови, як кваліфікаційний іспит, який відповідає рівню B2, складає 80 балів; Вступники, які мають міжнародні сертифікати з іноземної мови, що засвідчують рівні C1 - C2, звільняються від складання вступного іспиту з іноземної мови.

Міжнародні сертифікати рівнів C1-C2 прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови і набирають 80 балів. (Перелік міжнародних сертифікатів з іноземної мови рівнів C1-C2, які зараховуються замість вступного іспиту до аспірантури, подано у Додатку 1)

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 200-бальною шкалою. Вступники, які наберуть менш як 120 балів, позбавлятимуться права участі в конкурсі.

Реферат з презентацією дослідницьких пропозицій та досягнень за підписом наукового керівника, складає від 25 до 30 балів;

Додаткові бали за наукові та навчальні досягнення вступників до аспірантури нараховуватиме екзаменаційна комісія інституту по прийому вступного іспиту зі спеціальності. Порядок нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення для вступників до аспірантури подано у Додатку 2.

Зарахування на загальних підставах відбувається за сумою балів, отриманих за вступні іспити та додаткові бали, нараховані за навчальні та наукові досягнення.

Результати вступних випробувань до аспірантури ДУ «ІЕОР НАМНУ» дійсні для вступу протягом одного календарного року.

Особам, допущеним за рішенням конкурсної комісії до вступних іспитів в аспірантуру, згідно з чинним законодавством України, надається відпустка для підготовки та складання іспитів.

Вступні випробування до аспірантури за спеціальністю проводяться предметною комісією, до складу якої входить, як правило, три - п'ять осіб (з них - не менше двох докторів наук), які призначаються наказом директора інституту. За проведення вступних випробувань до аспірантури відповідає голова предметної комісії. Щороку складаються програми вступних іспитів, екзаменаційні білети, які затверджуються директором інституту не пізніше, ніж за три місяці до початку проведення вступних випробувань. До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших вищих навчальних закладів (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, спільне виконання освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

Вступний іспит з іноземної мови складеться в НУОЗ імені П.Л. Шупика у відповідності до укладеної Угоди про співпрацю між установами, або в закладі вищої освіти, науковій установі, які мають право на приймання вступних іспитів з іноземної мови, як кваліфікаційного іспиту, який відповідає рівню B2).

Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні випробування у визначений розкладом час; особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого Правилами прийому мінімального рівня; особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі в наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються.

Перескладання вступних випробувань не дозволяється.

За результатами проведення вступних іспитів (випробувань) до аспірантури конкурсна комісія приймає рішення щодо кожного вступника окремо.

У разі одержання однакової кількості балів переважне право при зарахуванні до аспірантури матимуть вступники:

- які мають наукові публікації, брали участь у конференціях, з'їздах;
- які успішно закінчили магістратуру, отримавши диплом магістра з відзнакою;
- мають міжнародний сертифікат з іноземної мови, що підтверджує рівні C1 - C2.

Список вступників до аспірантури, які рекомендуються до зарахування впорядковується за конкурсним балом від більшого до меншого. Рішення конкурсної комісії погоджується з НАМН України. У встановлений строк відбувається оприлюднення рейтингового списку вступників із зазначенням рекомендованих до зарахування за рахунок коштів державного бюджету, а за умови виконання набору до аспірантури за рахунок коштів державного бюджету, формується список рекомендованих до зарахування на контракт. Вступники до аспірантури, які не пройшли за конкурсом, набравши напівпрохідний бал, можуть бути рекомендовані до зарахування в аспірантуру для освоєння освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за кошти фізичних (юридичних) осіб.

Рішення про зарахування до аспірантури затверджується наказом директора ДУ «ІЕОР НАМНУ», який оприлюднюється в установленому порядку.

Кожному аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом керівника ДУ «ІЕОР НАМНУ» призначається науковий керівник — штатний науковий працівник з науковим ступенем, який затверджується рішенням вченої ради разом із затвердженням теми дисертаційної роботи.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, контролює виконання затвердженого вченою радою індивідуального плану наукової роботи та несе особисту відповідальність за якісне і вчасне виконання аспірантом дисертаційного дослідження.

Кількість аспірантів, прикріплених до наукового керівника — доктора наук не повинна перевищувати 5 осіб одночасно (разом з докторантами), а для наукового керівника — доктора філософії — 3 осіб, включаючи аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено двох наукових керівників з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків.

Особи, які професійно здійснюють наукову, або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми.

Такі особи прикріплюються строком до 5 років до наукової установи (вищого навчального закладу), що має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Прикріплення передбачає виконання індивідуального плану наукової роботи, затвердженого вченою радою, а також виконання навчального плану, визначеного науковою установою для навчання на третьому рівні вищої

освіти за даною освітньо-науковою програмою відповідної спеціальності та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Правила та процедури прикріплення визначаються вченою радою ДУ «ІЕОР НАМНУ».

Особи, які не захистили дисертацію впродовж строку прикріплення з метою здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою, правом повторного прикріплення не користуються.

Особи, прикріплені до наукової установи з метою здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою, користуються всіма правами і обов'язками, визначеними цим Положенням.

6. Строки прийому заяв та документів.

Прийом заяв та документів на паперових носіях від вступників визначається Правилами прийому до аспірантури ДУ «ІЕОР НАМНУ», які щорічно затверджуються вченою радою, не пізніше березня поточного року, та оприлюднюються на веб-сайті інституту.

Під час подання заяви вступник пред'являє документ, що засвідчує особу та громадянство (відповідно до статті 5 Закону України «Про громадянство України»).

Усі копії документів засвідчуються за оригіналами в установленому законодавством порядку. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

Приймальна комісія розглядає заяви та документи вступників і приймає рішення про допуск до участі в конкурсному відборі для вступу на навчання в аспірантурі протягом п'яти робочих днів з дати закінчення приймання документів.

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі спеціаліста, магістра можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу протягом 12 місяців.

7. Проведення вступних екзаменів та зарахування.

Програми фахових випробувань для вступу в аспірантуру розробляються науковою частиною і затверджуються вченою радою ДУ «ІЕОР НАМНУ» не пізніше ніж за три місяці до початку прийому документів та оприлюднюються на веб-сайті інституту.

Договір із замовником щодо навчання в аспірантурі за кошти фізичних або юридичних осіб укладається після видання наказу про зарахування. Оплата навчання здійснюється згідно з договором, укладеним сторонами.

Особи, які без поважних причин не приступили до занять протягом 15 днів від дня їх початку, відраховуються з аспірантури, про що видається відповідний наказ директора.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з наукової роботи

Олена КОВЗУН

Заступник директора з наукової роботи клініки

Валерія ОРЛЕНКО

Вчений секретар

Неллі СОЛОГУБ